Της ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΡΑΠΑΝΑΚΗ

«Φιλουμένα Μαρτουράνο»

Κατάθεση καρδιάς

Είχα την ευτυχία να δω τη «Φιλουμένα» του Εντουάρντο ντε Φιλίππο σε μετάφραση Κώστα Ταχτσή και σε σκηνοθεσία Μάουρο Μπολονίνι. Επαιξαν η Ελλη Λαμπέτη, ο Τίτος Βανδής, η Σαπφώ Νοταρά, η Κατερίνα Γώγου, ο Πάνος Μιχαλόπουλος, ο Σάββας Αξιώτης, ο Νίκος Κάπιος, ο Αντώνης Καφετζόπουλος και άλλοι εκλεκτοί ηθοποιοί.

Εχω ξαναγράψει ότι κάθε παράσταση είναι μοναδική και εκπέμπει τις δικές της δονήσεις. Ετσι και η ανάκλησή της φέρνει μαζί της τ' ανάλογα συναισθήματα τα οποία μπορούν ν' ανιχνεύονται από το μακρινό παρελθόν, μεταδίδουν όμως με αλάνθαστο τρόπο την ίδια πρωταρχική αίσθηση που είχες νιώσει εκείνη την ημέρα της παράστασης.

Στο θέατρο «Μεταξουργείο» σε μετάφραση-σκηνοθεσία Γιάννη Διαμαντόπουλου, η παράσταση επερνάει τις ναπολιτάνικες συντεταγμένες του συγγραφέα και μεσ' από τη σκηνοθετική κατεύθυνση, αλλά κυρίως μεσ' από τις ερμηνείες, η κλίμακα αγγίζει έναν υπερεθνικό χώρο πλησιάζοντας τις ακτές του κόσμου. Μεσ' από το πολύ καλό σκηνικό της Δ. Βολίδη αλλά και τα προσεγμένα κοστούμια του Γιώργου Ζιάκα που οριοθετούνται στα ίχνη του ναπολιτάνικου πλαισίου, οι ερμηνείες ξεπερνούν το ναπολιτάνικο κουδούνισμα των ονομάτων και κατακλύζουν τα σημεία του πανανθρώπινου ορίζοντα.

Η Φιλουμένα της Αννας Βαγενά αποτελεί μια κατάθεση καρδιάς εκ βαθέων. Ξεπερνάει τα όρια της εθνικότητας και ντύνεται με το πάθος, τον πόνο, την αυτοθυσία της μάνας που εκβιάζει, κοροϊδεύει, εκμεταλλεύεται τον πλούσιο εραστή της, προκειμένου να μεγαλώσει τα τρία αγόρια της και να τους κάνει έντιμους πολίτες. Η κ. Βαγενά με την απλότητα, τη φυσικότητα και την αμεσότητα που τη διακρίνει, «γδέρνει» το μέσα μέρος της καρδιάς μας, αγγίζει τον εσώτερο ήχο της ψυχής μας και μας μεταδίδει ρίγη συγκίνησης. Δίπλα της, ο Θωμάς Κινδύνης, αφοπλιστικός ως Ντομένικο Σοριάνο. Αλλά και ο Νίκος Τσούκας, έμπειρος και ταλαντούχος, προσθέτει ένα «συν» στην παράσταση μαζί με τη σημαντική παρουσία της Ειρήνης Κουμαριανού στο ρόλο της Ροζαλία Σολιμένε. Επίσης το τρίο: Δ. Δεγαΐτης, Π. Κασσανδρινός και Χ. Μαυρουδής διατυπώνουν, με χιούμορ, ζωντάνια και σβελτάδα, τους αντίστοιχους ρόλους των γιων της Φιλουμένα. Εκφραστικότατη η Κατερίνα Θεοχάρη. Επάξια ερμηνεύουν τους ρόλους τους οι: Ω. Καραγιαννίδου και ο Π. Σουξές.

Περ' από τις προδιαγραφές του έργου και μεσ' από την προσεκτική σκηνοθετική καθοδήγηση, ανιχνεύονται οι πανανθρώπινες ρίζες και διαστάσεις του κειμένου. Ερχεται στην επιφάνεια ο αγώνας μιας μάνας ν' αποκαταστήσει τα παιδιά της χωρίς τον ήχο [illegible] χασετε.